

صندوق ملی انرژی (صما)

پیشنهادی برای رهایی از شومی منابع

میثم هاشم‌خانی و علی مروی

بحران اصلی ما در حوزه انرژی؟

قاچاق سوخت؟

هدررفت انرژی در خانه‌ها؟

مصرف بالای انرژی در صنایع؟

آلودگی هوا؟

قطعی برق و گاز؟

نابرابری شدید در یارانه انرژی؟

رونق تولید خودروهای پرمصرف؟

بالا بودن شاخص «شدت انرژی» در صنایع؟

سرنوشت عجیب ۳۸۹ هزار میلیارد تومان ارز دولتی!

واکنش عقلایی مردم: اگر رانت ارز ۴۲۰۰ حذف شود، رانت دیگری جای آن را
می‌گیرد!

رئیس هیات عامل صندوق توسعه ملی:

بخش خصوصی اقساط معوق صندوق توسعه را ریالی بازپرداخت کند

رئیس هیئت عامل صندوق توسعه ملی گفت: پیروی درخواست رئیس جمهور از رهبری، مقرر شد کسانی که اقساط معوقه دارند و درآمد مکفی ریالی نیز دارند، به صورت ریالی اقساط خود را بپردازند.

کدام یک از بحران‌های حوزه انرژی، مورد توافق اکثریت قاطع مردم است؟

فقط یک بحران:

**نابرابری شدید در بهره‌مندی مردم از مواهب نفت و گاز
(مساله مالکیت ثروت‌های ملی)**

نتیجه مهم

بحران اصلی انرژی در ایران، تعیین **مالکیت انرژی** است، نه تعیین **قیمت انرژی**

بجای اینکه در هر سال زمان قابل توجهی را برای تعیین قیمت انرژی هدر دهیم، باید **یک بار برای همیشه** وضعیت مالکیت انرژی را تعیین کنیم و سپس تعیین قیمت انرژی را به عرضه و تقاضا بسپاریم.

تفاوت ۸۹ با ۹۸ چه بود؟

سال ۸۹

قیمت همه انواع انرژی + نان،
۴ الی ۶ برابر شد؛
آن هم بعد از تلاطم سیاسی شدید سال ۸۸

سال ۹۸

فقط بنزین ۱,۵ برابر شد

اما اعتراضات سال ۸۹، یک صدم سال ۹۸ بود
چرا؟

در سال ۸۹

یارانه نقدی از ۲ ماه قبل به حساب همه مردم واریز شد

رئیس‌جمهور ۳ نوبت در تلویزیون تاکید کرد که «ریالی از درآمد طرح هدفمندی، به جیب دولت نخواهد رفت»

هیچ نامی از «جراحی اقتصادی» برده نشد

واکنش عقلایی مردم: همدلی حداکثری

نتیجه مهم

شهود عقلایی مردم: ما کلکسیون انواع حیف و میل دولتی (یارانه سیاه) داریم که حذف یکی از آنها، باعث افزایش سایر «یارانه‌های سیاه» می‌شود.

تنها راه جذب همدلی مردم در اصلاح بازار انرژی:
۱۰۰٪ درآمد حاصله را به مردم بدهیم

صندوق ملی انرژی (صما)

مالک کلیه مخازن (نفت و گاز) و معادن (دولتی)

با توزیع یکسان در آمد بین تک تک ایرانیان

تجميع همه مخازن + معادن

نفت: روزی ۴ میلیون بشکه گاز: معادل روزی ۴ میلیون بشکه
معادن: معادل روزی ۱ میلیون بشکه

مجموع: روزی ۹ میلیون بشکه / ماهی ۲۷۰ میلیون بشکه

سود خالص: لااقل ماهی ۲۵۰ میلیون بشکه

تقسیم مساوی بین همه ایرانیان: ماهی ۳ بشکه نفت به هر نفر!

اگر نصف این در آمد به بودجه دولت تزریق شود

فربه تر شدن دولت، به میزان سالانه ۱,۵ میلیارد بشکه نفت

استخدام لااقل ۲,۰۰۰,۰۰۰ نیروی جدید در شرکتها و ادارات دولتی

تعویق دست کم ۱۰ ساله اصلاحات در صندوقهای بازنشستگی

افزایش حجم انواع «یارانه‌های سیاه» (مثل وام‌های بدون بهره، دلار دولتی، فولاد دولتی، سیمان دولتی وامثالهم)

ماهی ۳ بشکه نفت به هر نفر

با فرض دست کم ۵۰ دلار برای هر بشکه، سهم هر خانواده ۴ نفره:

ماهانہ ۶۰۰ دلار!

در چنین شرایطی، بدون اینکه یک دلار سهم به دولت بدهیم،
بخش بزرگی از هزینه‌های دولت حذف می‌شود

با فرض

«درآمد پایه همگانی» (UBI)

ماهی ۶۰۰ دلار برای خانواده ۴ نفره

افزایش درآمدهای دولت

اجرای مالیات PIT بسیار آسان تر می شود

نرخ ترجیحی VAT بر همه انواع انرژی را وضع کنیم

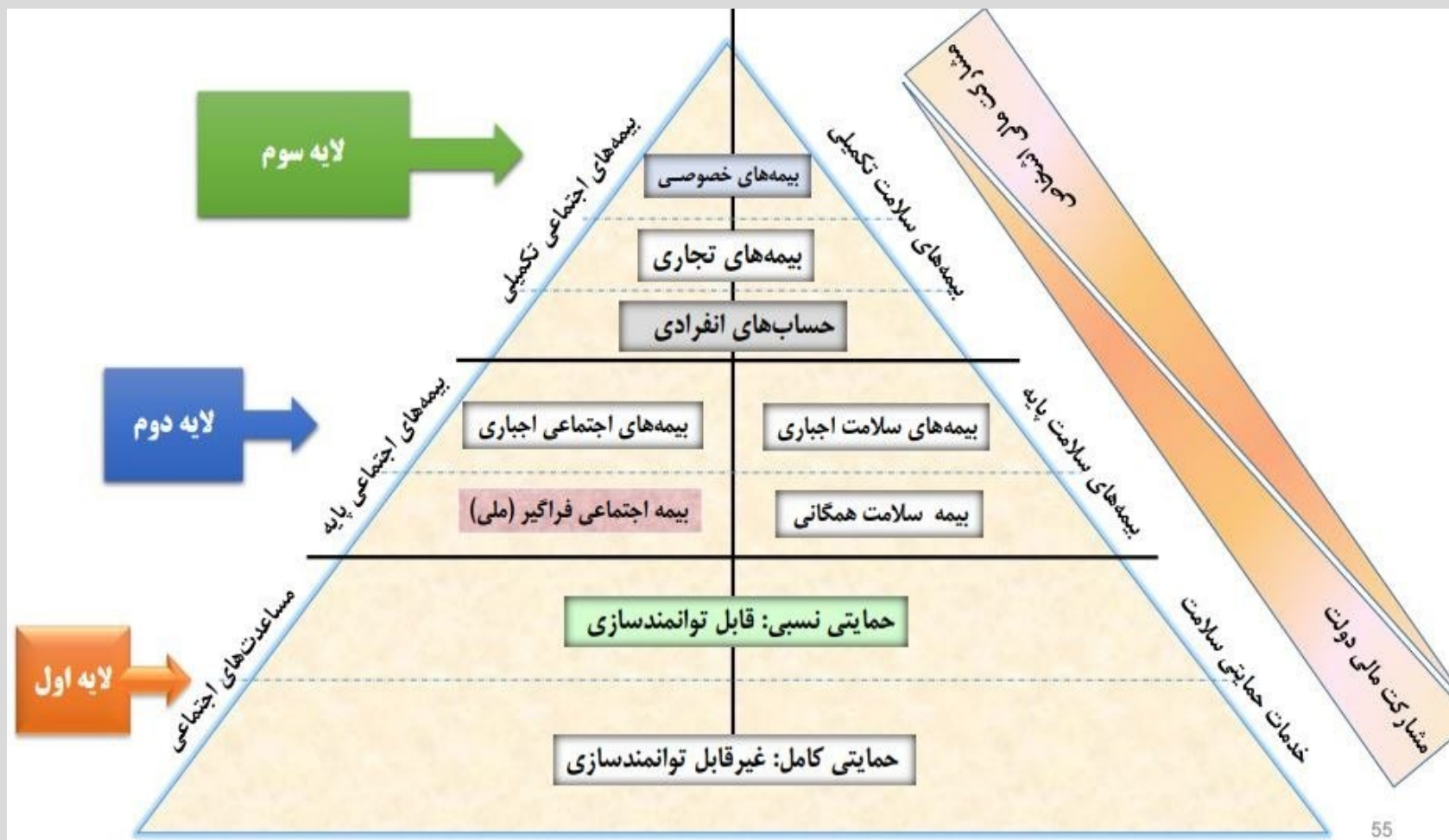
می توانیم به سادگی «قانون کار» را اصلاح کنیم
(نتیجه: افزایش کسب و کارهای «رسمی» و «ثبت شده»
و بنابراین افزایش در آمد مالیاتی دولت)

کاهش هزینه‌های دولت

انبوه بودجه‌های ناکارآمد حمایت از فقرا، می‌تواند حذف شود

می‌توانیم «بیش‌استخدامی» در شرکت‌ها و ادارات دولتی را پایان دهیم

امکان استقرار نظام چندلایه رفاهی فراهم می‌شود

نتیجه مهم

اگر همه مخازن (نفت و گاز) + معادن را در اختیار یک شرکت قرار دهیم،

و **۱۰۰٪** درآمدهای این شرکت را به مردم بپردازیم،

باز هم **منافع غیرمستقیم** قابل توجهی
برای **بودجه دولت** ایجاد خواهد شد.

جعبه ابزار
«درآمد پایه همگانی»
(UBI)

مقایسه دو بسته خروج از رکود

۲۰۲۰

پرداخت ۳۲۰۰ دلار به
۲۴۰ میلیون امریکایی!

۲۰۰۸

سهم UBI:
صفر

دلیل رشد اقبال به UBI

زیر ساخت توسعه وام‌های خرد

تسریع اصلاحات در جهت بازار آزاد

آسان‌سازی اصلاح قوانین کار (متناسب با دوران اقتصاد دیجیتال)

ابزار سیاستی مهاجرت داخلی / کمک به سیاست‌های جمعیتی

ابزار شفافیت مالی احزاب

مشکلات
طرح‌های رایج
برای اصلاح بازار انرژی

افزایش قیمت انرژی (بدون سهم کردن مردم)

مخالفت شدید افکار عمومی و ریسک‌های امنیتی

افزایش دسترسی دولت به درآمد بادآورده و نتیجتاً کاهش انگیزه دولت برای توسعه کارآفرینی سالم (منبع درآمد مالیاتی)

طرح «یارانه نقدی»

ثابت نگه داشتن مبلغ یارانه نقدی، که نیازمند ثابت بودن قیمت انواع انرژی است

استمرار حضور دولت در تعیین قیمت انواع انرژی

طرح بازار متشکل انرژی

از بین بردن امکان فعالیت بخش خصوصی در حوزه پالایشگاه،
پمپ بنزین، نیروگاه و امثالهم

ناسازگاری با جهش‌های تکنولوژیک (مثال: خودروهای برقی)

طرح «وان»

مخدوش شدن قیمت نسبی انواع انرژی

**از بین بردن امکان فعالیت بخش خصوصی در حوزه پالایشگاه،
پمپ بنزین، نیروگاه و امثالهم**

مکانیزم اجرایی

صندوق ملی انرژی (صما)

اهداف

**ایجاد جامعه‌ای که هیچ فردی زیر «خط فقر شدید» نمی‌رود
(حتی برای مدت کوتاه)**

صفر کردن سهم دولت از درآمدهای بادآورده مخازن + معادن

آزادسازی ایجاد کسب‌وکارها در بخش‌های مختلف صنعت انرژی

کاهش ریسک بیماری هلندی

صندوق ملی انرژی (صما)

مالک تمام مخازن (نفت و گاز) و معادن (دولتی)

درآمدها: بهره مالکانه معادن و نیز فروش نفت و گاز خام به
خریداران داخلی و خارجی

هزینه‌ها: هزینه جاری + هزینه توسعه مخازن و معادن + هزینه
سرمایه‌گذاری ارزی در توسعه زیرساخت‌های مدرن حمل‌ونقل

انتشار گزارش فصلی «درآمد ها»

ارزی

ریالی

بهره مالکانه
فروش نفت و گاز خام

بهره مالکانه
فروش نفت و گاز خام

گزارش ساده‌فهم و کاملاً شفاف، در حجم حداکثر ۴ صفحه

گزارش فصلی «هزینه‌ها»

هزینه جاری

توسعه معادن و مخازن

خرید «اوراق مشارکت ارزی» در پروژه‌های بزرگ توسعه‌ای
(حمل و نقل و ترانزیت، توسعه زیرساخت، توسعه صنایع
دریایی و امثالهم)

توزیع

۱۰۰٪ مانده «ریالی» صندوق

در پایان هر «فصل»

بین همه ایرانیان

زاهد شراب کوثر و حافظ پیاله خواست

تا در میانه، خواسته کردگار چیست